

Marek Ciara
(Warszawa)

**MATERIAŁY ALFREDA KORZYBSKIEGO
(1879-1950)
(III-474)**

Alfred Korzybski urodził się 29. X. 1914 r., w Warszawie jako syn Józefa Karola Władysława inżyniera, ziemianina, pioniera melioracji, autora prac z dziedziny rolnictwa i Heleny Marii z Rzewuskich. Ojciec Alfreda Korzybskiego pracował na stanowisku inspektora i członka zarządu warszawskiego okręgu dróg komunikacyjnych. Od roku 1875 gospodarował w majątku Rudnik w powiecie Brzeziny w pobliżu Piotrkowa.

Alfred Korzybski około 1900 roku ukończył szkołę średnią w Warszawie, a następnie w latach 1900-1904 studiował na Wydziale Chemii w Warszawskim Instytucie Politechnicznym. W latach 1905-1914 pracował jako nauczyciel i gospodarował w rodzinnym majątku, a także uzupełnił swoje studia w Niemczech i we Włoszech.

W 1914 roku wstąpił ochotniczo do armii rosyjskiej, gdzie pełnił służbę w sztabie generalnym II armii. Pod koniec 1915 r. został delegowany przez dowództwo do Kanady i USA w roli eksperta od artylerii. W latach 1917-1918 brał udział w organizowaniu ochotniczej armii polskiej pod dowództwem Józefa Hallera. W tym czasie z upoważnienia rządu Stanów Zjednoczonych uczestniczył w akcji propagandowej i rekrutacyjnej. Po zakończeniu wojny w 1920 r. pełnił funkcję sekretarza pracy w Komisji Polskiej przy Lidze Narodów w Genewie, następnie powrócił do USA.

Alfred Korzybski był twórcą nowej szkoły w psychologii, którą nazwał semantyką ogólną. W 1921 r. opublikował pracę *Manhood of Humanity. The Science and Art. Of Human Engineering*, w której poruszył tematykę koncepcji człowieka jako ogniwa łączącego przeszłość z przyszłością. Książka uzyskała pewien rozgłos w środowisku akademickim, co skłoniło jej autora do wygłoszenia szeregu wykładów w uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych. Swoją teorię rozwinął w pracach *Time Binding. The General Theory* wydanych w latach 1924 i 1926. Następnie przez dwa lata pracując pod kierunkiem dr Williama Alansona White'a podjął studia nad zachowaniem pacjentów w szpitalu psychiatrycznym St. Elisabeth's Hospital w Waszyngtonie. W 1933 r. opublikował pracę *Science and Sanity. An Introduction to Non-Aristotelian Systems and General Semantics*, w której zawarł całość teorii semantyki ogólnej. Następne lata A. Korzybski poświęcił na popularyzację swojej teorii wygłaszając odczyty, organizując seminaria i biorąc udział w kongresach naukowych. Brał udział w 1929 r. w I Kongresie Matematyków Krajów Słowiańskich w Warszawie, a w 1930 r. w I Międzynarodowym Kongresie Higieny Psychiczej w Waszyngtonie.

W 1938 roku dzięki fundacji Corneliusa Crane'a i Frances Stone Dewing zorganizował w Chicago Instytut Semantyki Ogólnej. Instytut przeniesiony został w 1946 r. do Lakeville w stanie Connecticut, a od 1964 r. jest afiliowany przy uniwersytecie stanowym w Denver w stanie Colorado. Korzybski był jego dyrektorem do końca życia. W 1942 r. zainicjował powstanie Międzynarodowego Towarzystwa Semantyki Ogólnej w Chicago.

Alfred Korzybski w 1919 r. zawarł związek małżeński z Mirą Edgerly, malarką specjalizującą się w miniaturach portretowych. Małżeństwo było bezdzietne. Zmarł 1 marca 1950 r. w Sharon w stanie Connecticut.

Materiały Alfreda Korzybskiego zostały wydzielone w 2013 roku podczas porządkowania spuścizny biochemika Tadeusza Korzybskiego. Spuściznę uporządkował i inwentarz opracował Marek Ciara. W 2020 r. uzupełniono inwentarz o wstęp. Objętość zespołu to 0, 15 m. b. Materiały spuścizny uporządkowano zgodnie z obowiązującymi w PAN Archiwum w Warszawie *Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*. Spuściznie nadano układ chronologiczno-rzeczowy. Spuścizna zawiera materiały z lat 1941-1947.

Materiały zostały podzielone na 5 grup tematycznych. W grupie I (jednostka 1) znajdują się materiały twórczości naukowej: artykuł i tablica pogładowa. W grupie drugiej znajdują się materiały działalności organizacyjno-naukowej z lat 1941-1947 dotyczące Instytutu Semantyki ogólnej i Drugiego Kongresu Semantyki Ogólnej w 1941 r. W grupie III znajduje się nieliczna korespondencja Alfreda Korzybskiego z 1946 r. W grupie IV – Materiały osób obcych: artykuł Harry Sullivana z 1946 r. W ostatniej grupie V znajdują się załączniki z lat 1945-1946 to jest książki i artykuły twórcy spuścizny i osób obcych dotyczące semantyki ogólnej, m. in. praca Alfreda Korzybskiego *Science and Sanity. An Introduction to Non-Aristotelian Systems and General Semantics*.

W PAN Archiwum w Warszawie spuściznie nadano sygnaturę III-474. Inwentarz liczy 7 jednostek archiwalnych. W wyszukiwarce szukajwarchiwach. pl zespół ma numer 302/812/0.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Alfreda Korzybskiego w PAN Archiwum w Warszawie, sygnatura III-474
2. Alfred Korzybski (1879-1950), [w:] <https://www.generalsemantics.org/the-generalsemantics-learning-center/alfred-korzybski>, dostęp: 23. 05. 2020 r.
3. Alfred Korzybski [w:] https://wikipedia.org/wiki/Alfred_Korzybski, dostęp: 23. 05. 2020 r.
4. Brzozowski S., Krajewski J., *Korzybski (Habdank Korzybski), Józef Karol Władysław (1839-1904)*, Polski Słownik Biograficzny, T. XIV, s. 184-185
5. Krajewski J., *Korzybski (Habdank Korzybski, Habdank Skarbek Korzybski) Alfred Władysław Augustyn Andrzej (1879-1950)*, Polski Słownik Biograficzny, T. XIV, s. 183-184

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości naukowej	1
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej	2 - 3
III. Korespondencja	4
IV. Materiały osób obcych	5
V. Załączniki	6 - 7

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

1. *General semantics: an introduction to non – aristotelian systems*
Blackboard notes from lectures of Alfred Korzybski
 Artykuł, tablica pogładowa do artykułu
 B. d., masz., druk, j. ang., l., k. 10

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO - NAUKOWEJ

2. Instytut Semantyki Ogólnej (Instytut of General Semantics)
 Newsletter, lista lektur, memorandum, wycinek prasowy
 1946-1947, rkp., masz., druk, j. ang., pol., l., k. 60
3. Second American Congres of General Semantics
 Program kongresu na uniwersytecie w Denver
 1941, druk, j. ang., l., k. 6

III. KORESPONDENCJA

4. Alfred Korzybski do Tadeusza Korzybskiego
 Alfred Korzybski do H. Sullivana
 Redakcja czasopisma „Synthese” do A. K.
 Korespondencja
 1946, masz., j. ang., l., k. 5

IV. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

5. Sullivan Harry, *The cultural resolution to end war*
 Artykuł
 1946, masz., j. ang., l., k. 4

V. ZAŁĄCZNIKI

6. *Science and sanity. An introduction to non-Aristotelian systems and general semantics*
A veteran's re-adjustment and extensional methods
 Praca drukowana, artykuł A. K.
 1945-1946, druk, j. ang., sz., s. 806
 Druk: poz. 1. Lancaster, (Pennsylvania, USA), 1945
 poz. 2. „A Review of General Semantics”, 1946, Vol. III, nr 4, s. 254-264
7. Glicksberg Charles I., *General semantics and the science of man*
 Keyser Cassius J., *Korzybski's concept of man*
 Wilson Paul B., Sorensen Frederick, Murray Elwood, *A functional core for the basic communication course*
A scientific evaluation of the proposal that the war and Navy Departments of National Defense
Training of officers for the Naval Service. Hearings before the Committee on Naval Affairs United State
Senate
 Nadbitki artykułów
 1946, druk, j. ang., sz., k. 89
 druk: poz. 1. „Scientific Monthly”, 1946, Vol. LXII, nr 5, s. 440-445
 poz. 2. Alfred Korzybski, *Manhood of Humanity. He Science and Art. Of Human Engineering*,
 1946
 poz. 3. „The Quarterly Journal of Speech”, 1946, Vol. XXXII, nr 2, s. 232-244